

Моралне и друштвене обавезе хомосексуалаца

Ипак, има се онолико права колико се испуњава обавеза. Ово нарочито треба наглашавати у данашње време, када претерано истицање људских права прати занемаривање друштвених обавеза и превиђање да оне нису ништа мање важније од права. Тако и права хомосексуалаца морају у друштву бити употпуњена њиховим обавезама. Ове обавезе настају као последица неиспуњавања од стране хомосексуалаца моралне дужности рађања, односно стварања деце, због чега они неминовно бивају обавезани да тај дуг надокнаде на неки други начин. Јер, сваки човек, независно од тога да ли може или не да учествује у процесу стварања новог живота, има обавезу да допринесе на овај или онај начин том процесу. То подједнако важи и за хомосексуалце и за хетеросексуалце. Такође, као што оне горе набројане људске склоности које су морално неисправне и, у крајњем, друштвено штетне, бивају оптерећене разним ограничењима и накнадама моралне и правне природе, тако исто мора бити са хомосексуалношћу. Ако постоје, на пример, порези на алкохол, цигарете или коцку, не види се зашто нешто слично не применити на упражњавање хомосексуалности. Од ових пореза прикупила би се средства која би требало користити за подстицање наталитета и што квалитетнијег живота деце. Уопште, сасвим легитимну јавну промоцију мањинских права хомосексуалаца треба да прати ништа мање гласно указивање на њихове моралне и друштвене обавезе. Хомосексуалци не би смели да имају ништа против овога, нарочито у друштву које отворено признаје и штити њихова легитимна права. У супротном, јавност би имала право да помисли да они за себе траже привилегије, а не права, јер свако оно право које не прати одговарајућа обавеза претвара се у привилегију. Хомосексуалци тако имају право, све док су мањина, да буду изузети или да се искључе из учествовања у рађању деце. Али, зато имају обавезу да нарушавају ове важне моралне и друштвене дужности надокнаде испуњавањем неких обавеза које у крајњем доприносе рађању или подизању деце, и уопште биолошком опстанку човечанства (од давања својих полних ћелија до издвајања новца који је намењен деци, под условом, наравно, да код ових обавеза не настају неки други проблеми). Због прекршаја обавезе стварања нових људских живота они не смеју бити прогањани или повређивани на било који начин, али такође не смеју очекивати да за тај прекршај ни на који начин не одговарају, да немају никакву одговорност према тако важном питању као што је будућност човечанства. На овом месту хомосексуалци полажу кључни животни тест, онај из моралности. На њему они доказују да ли су искључиво посвећени задовољењу једне своје приватне склоности и бризи око њене што веће друштвене заштите, или имају истовремено свест о интересима човечанства у целини. Другим речима, они на овом тесту доказују да ли су себични егоисти или морално зрели

Пише: Марио Калик
четвртак, 14 октобар 2010 10:25

алтруисти. Зато би требало да, упоредо са истицањем својих права, показују и свест о својим обавезама. Они не треба да чекају да им друштво намеће те обавезе, већ да их сами себи постављају, бивајући њих потпуно свесни и са њима сагласни. Није нељудски морално погрешити, а још мање је нељудски мимо своје воље учествовати у кршењу моралног закона (у случају да је хомосексуалност нешто детерминисано); али, нељудски је ту грешку или прекршај не признати и не исправити. На хомосексуалцима и геј-покрету је да ову моралну истину својим ангажовањем потврде. Након те потврде, нико не би имао права да им било шта замери.

Како сада ствари стоје, чини се да геј-покрет, на жалост, није сасвим свестан ове моралне и друштвене обавезе хомосексуалаца. Јер, као што смо видели, у "Паради поноса" присутан је, па и наглашен, онај карневалски моменат. А када тај моменат преовлада и потисне протестни, тј. када се овакве манифестације сведу само на параде, оне постају спорне и нелегитимне јер тада хомосексуалност почиње да се заступа не као право мањине које заиста треба да буде заштићено, већ се промовише као став који у основи није ништа мање вредан од хетеросексуалног, и стога треба с њим у свему да буде друштвено равноправан. Приметно је да овакав смисао "Параде поноса" добијају у најлибералнијим западним државама. Јер, које је њихово протестно значење тамо где су хомосексуалцима већ призната многа права, од слободног декларисања у јавности до права на брак и усвајање деце, чиме постају готово сасвим равноправни са хетеросексуалцима? Промовисање хомосексуалности на овај начин има за последицу да се протестује против дискриминације саме хомосексуалности, а не против дискриминације људи у одређеним правима због њихове хомосексуалности, што су две сасвим различите ствари; први захтев се не може прихватити јер хомосексуалност, узета сама по себи, не може бити изједначена са хетеросексуалношћу, па се стога мора одбацити и претензија на њихову потпуну равноправност, а други захтев је прихватљив и треба да буде прихваћен. Зато је за што већи успех геј покрета у остваривању оних његових захтева који су сасвим оправдани неопходно да се тај покрет јасно изјасни о споменутих спорним местима, јер ће одвајањем легитимних захтева од нелегитимних придобити подршку већег броја људи, а самим тим ослабити позицију својих агресивних противника који користе ова спорна места да би геј покрет не само у целини компромитовали, већ и уништили.

Суштина левичарске позиције – класно питање

На крају ваља споменути неке ствари које су остале углавном изван ове острашћене полемике и конфронтације на јавној сцени, а иако на први поглед изгледају да немају ближе везе са самом темом хомосексуалности и "Параде поноса", ипак је могу додатно расветлити, нарочито из перспективе која се идентификује као левичарска и патриотска. Познато је да су за септембар били најављивани масовнији протести

радника због њихове изузетно тешке, боље рећи катастрофалне, материјалне и друштвене ситуације. Познато је и да је почетком септембра "наше" државно руководство, под притиском Империје, променило резолуцију о Косову и Метохији у правцу дефинитивног одустајања од одбране Космета као дела Србије, потпуно мимо и насупрот воље народа, чак без сагласности Скупштине која је често само формална али ипак нужна када су овакве ствари у питању (уосталом, за првобитну Резолуцију је тражена и добијена подршка Скупштине). Међутим, нити су се десили протести радника у првом, нити протести грађана у другом случају, иако је реч о проблемима која дубоко оптерећују егзистенцију и вољу већинског дела нашег становништва. Већина је субјективно незадовољна, али још увек не налази начина да се организује и јавно демонстрира своје незадовољство, што је чињеница која се мора са жаљењем констатовати. С друге стране, видимо да су геј-активисти успели да ове године боље припреме и организују своју акцију, што је свакако добро у смислу који смо навели. Мада мањина, показали су да се за своја права боре свесније и одлучније него већина. Колико год се десница упирала да покаже ко све стоји "иза" ове акције, то никако не може бити аргумент против те акције, још мање у прилог њеног насилног разбијања. Хомосексуалци треба да имају одређена права, пре свега да не буду понижавани и прогањани у свом друштвеном животу само зато што су хомосексуалци (а што се несумњиво код нас дешава), без обзира ко још, споља или изнутра, зарад неких својих интереса, та права промовисао и бранио. Уместо што се тако милитантно мобилише да би угрозила легитимна права једне мањине, односно акцију која једним својим делом има за циљ да се ова права јавно представе и додатно заштите, боље би било да је клеронационалистичка десница своју енергију усмерила на заустављање процеса пропадања (српске) Цркве и Нације који је евидентно на делу.

Али, није на левици да саветује десницу, нека се десница сама о овоме брине и полаже рачуне. Задатак левице је, пре свега, у томе да штити права и интересе радничке класе од спољњег и унутрашњег класног непријатеља кога чине страни и домаћи капиталисти. Ова борба нужно има патриотски моменат јер се класни непријатељ појављује и као агресор на властиту државу, односно окупатор. Снаге транснационалног, финансијског и корпоративног капитализма делују на овом, као и на многим другим просторима, у савезу са снагама империјализма сконцентрисаним око САД, ЕУ и НАТО - када је у питању освајање мањих, слабијих држава, њихових територија, тржишта и радне снаге, нема међу њима никакве конкуренције или сукоба, напротив, оне наступају јединствено и синхронизовано. Зато левица мора да буде патриотска; у (нео)колонијалној потчињености нема никакве перспективе за развој социјализма. Куба може да буде пример како се треба оријентисати у свим овим питањима. Држава у којој су радничка класа и њена партија на власти и која се деценијама одлучно опире империјалној претензији САД-а, а у којој се одржава геј-парада са нагласком на борби против хомофобије. За разлику од екстремне деснице која је задојена слепом националном, расном, верском или хомофобичном мржњом и агесијом, и која је загрижено затворена у свој партикуларни етно-културни идентитет, радикалну левицу карактерише освешћена и промишљена класна мржња која не признаје националне, расне, верске или родне границе и на њима засноване друштвене поделе и хијерархије. Она луцидно увиђа

Пише: Марио Калик
четвртак, 14 октобар 2010 10:25

да се класни непријатељ, састављен од разних фракција капитала и капиталиста, може појавити и појављује унутар свих наведених друштвених група. Зато се левица не може одредити искључиво према неком њиховом идентитету, већ само према идентитету и интересу радничке класе који такође превазилазе ове партикуларне границе, јер се и радници, а не само капиталисти, налазе унутар сваке од ових група. Када се пажљивије погледа на бројност њихових припадника, схвата се да су све оне малобројније од радничке класе у већем или мањем степену. Јер, радника у свакој држави и на светском нивоу има више него припадника било које националне, расне, верске или родне групе. Зато радикална левица, представљајући и бранећи на првом месту радничку класу, а не (само) ову или ону нацију, расу, веру или род, артикулише и активира снагу најбројније већине у сваком друштву чији интерес никада не може бити споран јер је увек уперен против експлоатације коју спроводи класна мањина која, као таква, не може за себе да тражи никаква права, а поготово привилеговану друштвену позицију. За разлику од других већинских друштвених група које могу у одређеним тренуцима да спроводе нелегитимно насиље над овим или оним мањинама, класно насиље радника над капиталистима никада не може постати и бити нелегитимно. Оно увек има јасан еманципаторски учинак јер утемељује друштво у коме ће сваки човек моћи да живи од свог, а не од туђег рада, и у коме ће његово залагање и допринос у раду, којим год радом се бавио, бити одлучујући критеријум његовог друштвеног вредновања, изнад његове националне, расне, верске или родне припадности.

Примећује се, међутим, да су данас многе организације у свету и код нас, које себе одређују као левичарске, у својој идеологији и пракси озбиљно одступиле од овог класног нагласка и његове оштрице. Оне се више ангажују на одбрани ове или оне мањине, него на одбрани радничке већине, што би требало да буде основни циљ и садржај њиховог деловања. Наравно, левица се увек залаже за заштиту неке друштвене мањине од тлачења и насиља већине (осим ако та мањина, као што смо видели, није експлоататорска класа капиталиста). Али, то није спецификум, односно суштина левичарске позиције, без обзира што она свакако садржи тај моменат. Заштита права мањина је суштина грађанске, либерално-демократске позиције са којом се левичарска доктрина на овом месту додирује, али коју истовремено превазилази ка питању права радничке већине и њеног организовања у заштити тих права. Место које најбоље илуструје ову битну идеолошку разлику између грађанске и социјалистичке перспективе налази се у Марксовом "Прилогу јеврејском питању". Наиме, Маркс у овом важном тексту разликује политичку еманципацију, која се везује за грађанску, од људске, општедруштвене еманципације, која се везује за социјалистичку идеологију. Прва еманципација досеже само до признања грађанских, политичких права ове или оне мањинске заједнице, док друга иде даље, ка ослобађању човека од окова класног друштва уопште, које у његовом развијеном облику представља управо грађанско друштво. Говорећи о политичкој еманципацији Јевреја у тадашњој Прусској, Маркс каже да се унутар те перспективе они ослобађају као Јевреји, тј. признају им се верска и национална права која су им до тада била ускраћена, али се не ослобађају као људи. Ово друго подразумева не само еманципацију Јевреја као Јевреја, већ и њихову еманципацију од "јеврејства", под чиме Маркс сматра робовање Капиталу, односно "богу

новца". Слично се може применити на питање било које друге мањине. Развојем грађанског друштва, оне ће, пре или касније, задобити своја национална, расна, верска или родна права, али се неће ослободити од класне суштине грађанског друштва. Тај тренд је сасвим видљив. Црнци ће се ослободити као Црнци, Муслимани као Муслимани, а хомосексуалци као хомосексуалци, али нико од њих неће бити слободан као радник. На челу државе, унутар грађанског друштва, видећемо Црнца, Муслимана или хомосексуалца, али ћемо тешко видети радника, а још мање радничку класу и њену партију. Грађанска идеологија славиће ове своје (несумњиве) успехе, али ће истовремено идеолошки учинак те помпе и еуфорије бити даље и још дубље прикривање класне поделе и хијерархије. Зато левица мора да буде крајње опрезна према либерално-демократском дискурсу и да не дозволи да у њега буде потпуно увучена, и тиме изгуби свој идентитет и поенту. На жалост, са поразом "нове левице" крајем 60-их и током 70-их, левица се на многим местима почела поистовећивати са либералном жвакалицама о "разликама", "толеранцији", "плурализму" итд., било да је то сама чинила, било да су је таквом додатно поједностављивали десничарски опоненти. Хабермас је, на пример, већ 80-их почео да говори како сукоби око "граматике рода", под чим се подразумевају разни културни идентитети и њихови сложени односи, замењују економску логику класа и класне борбе, и ову другу, класну перспективу дефинитивно одлажу у прошлост. О Бодријару и другим постмодернистима излишно је говорити; сви су они такође сматрали да је класна прича сасвим *passé*, и да други друштвени идентитети долазе у први план и почињу да се сукобљавају. На површинском плану то заиста јесте био случај, од 70-их је драстично опао интензитет класних сукоба. Али, то не значи да су они сасвим нестали, а још мање да су решени. Не, они су наставили да тињају у економској "бази", сакривени иза доминантних идеолошких спорова који су се одвијали искључиво у домену грађанске правне, политичке и културне "надградње" и у вези с тим доменом. Важан учинак ове промене акцента било је управо одвлачење друштвене пажње са класног питања и проблема на друге друштвене фронтове који, сви скупа, остају унутар хоризонта класног грађанског друштва. Будући да овај класни проблем још увек постоји, и да никако није разрешен, штавише, са неолибералном стихијом се заострио у још већој мери, левица мора да се одупре заводљивим покушајима да се класна перспектива учини анахроном и неинтересантном. Чак и ако у њима узима удела (и треба да узима), она једноставно не сме да се исцрпљује у борбама које нису специфично њене, које се не дотичу решавања класног положаја радничке већине, већ се тичу искључиво решавања грађанског положаја ове или оне обесправљене мањине.

Зато "Парада поноса", колико год левица подржавала њену протестну димензију, не може да до краја исцрпи занимање и интерес левице. Тог дана видећемо државу и њену силу како штити хомосексуалце од покушаја линча и истребљења, и то свакако треба поздравити и подржати. Али, никако се не може испустити из вида да иста та држава и њена сила разбијају легитимне протесте радника, или игноришу вољу већине народа када је у питању решење проблема Космета. На овом првом се види класни карактер "наше" државе, то да је она, како би марксисти рекли, оруђе владајуће класе које је у служби експлоатације и насиља над радничком класом, а на другом се види њен квислиншки карактер. Стога дешавања око "Параде поноса", тамо где дође до сукоба

Хомосексуалност и "Парада поноса" – поглед слева (II)

Пише: Марио Калик

четвртак, 14 октобар 2010 10:25

између државе и народа, и те како могу да подстакну даље занимање патриотске левице. Најбоље би било да већина народа која дође на Параду да би је онемогућила или разбила освести и промисли своје незадовољство и преусмери га од насиља над једном заиста нејаком мањином, које иначе није у складу са традиционалним српским чојством и јунаштвом (ако се већ на њега позивамо), у бунт против класно изабљивачке и издајничке државне политике. Могао би то да буде тренутак када кључни, све тежи проблеми овог друштва који већ дуго узнемиравају и обеспокојавају већину нашег становништва, коначно излазе на јавну сцену и одлучно траже да буду решени. А тај кључни проблем није да ли ће наша држава и друштво бити дискриминаторски према хомосексуалцима или не, већ да ли ће и даље бити изнутра социјално неправедни и споља потчињени страним интересима.